

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŪKIO MINISTRO 2012 M. SAUSIO 17 D. ĮSAKYMO NR. D1-46/4-63 „DĖL GAMYBOS
LIEKANŲ PRISKYRIMO PRIE ŠALUTINIŲ PRODUKTŲ TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO“ PAKAITIMO

2020 m.

d. Nr.

Vilnius

1. P a k e i ė i a m e Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2012 m. sausio 17 d. įsakymą Nr. D1-46/4-63 „Dėl Gamybos liekanų priskyrimo prie šalutinių produktų tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1.1. pakeičiame preambulę ir ją išdėstome taip:

„Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (~~Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016; 2011, Nr. 52-2501~~) 3¹ straipsniu **straipsnio 2 dalimi ir įgyvendindami 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančią kai kurias direktyvas, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851,**“;

1.2. pakeičiame nurodytuoju įsakymu patvirtintą Gamybos liekanų priskyrimo prie šalutinių produktų tvarkos aprašą:

1.2.1. pakeičiame 3 punktą ir jį išdėstome taip:

„3. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme (~~Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016~~) vartojamas sąvokas.“;

1.2.2. pakeičiame 4 punkto pirmąją pastraipą ir ją išdėstome taip:

„4. Gamybos liekanos ~~gali~~ **turi** būti laikomos šalutiniais produktais ir nepriskiriamos atliekoms, jeigu atitinka šias sąlygas:“;

1.2.3. pakeičiame 4.2 papunktį ir jį išdėstome taip:

„4.2. šalutinio produkto darytojas Tvarkos aprašo 8, 10, 15 ir 18 punktuose nurodytais dokumentais ~~gali įrodyti~~ **įrodo** gamybos liekanų atitiktį Tvarkos aprašo 4.1 ~~punkte~~ **papunktyje** nurodytiems kriterijams.“;

1.2.4. pakeičiame 6 punktą ir jį išdėstome taip:

„6. Tinkančios naudojimui gamybos liekanos ~~gali~~ **turi** būti laikomos šalutiniais produktais, jei jos gautos pagrindinio produkto gamybos proceso metu.“;

1.2.5. pakeičiame 8 punktą ir jį išdėstome taip:

„8. Gamybos liekanų atitiktis Tvarkos aprašo 4.1.1 ~~punkte~~ **papunktyje** nurodytam kriterijui ~~gali būti įrodyta~~ **įrodoma** šalutinio produkto darytojo parašu patvirtintu technologinio proceso aprašymu ar kito įmonės dokumento, kuriame nurodomas šalutinio produkto susidarymo faktas (pvz., techninio reglamento, Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo ar kitokio leidimo), išrašu.“;

1.2.6. pakeičiame 9 punktą ir jį išdėstome taip:

„9. Gamybos liekanos **gali turi** būti priskirtos prie šalutinių produktų, jei jų panaudojimas yra įprastinė gamybos praktika: tokias medžiagas ar daiktus naudoti įprasta.“;

1.2.7. pakeičiame 10 punktą ir jį išdėstome taip:

„10. Gamybos liekanų atitiktis Tvarkos aprašo 4.1.2 ~~punkte~~ **papunktyje** nurodytam kriterijui pagrindžiama dokumentu, kuris įrodo galimybę konkretų gamybos liekanų kiekį panaudoti tikslingai (pvz., sutartis tarp šalutinio produkto darytojo ir šalutinio produkto naudotojo dėl konkretaus šalutinio produkto kiekio priėmimo naudoti ar kitas dokumentas, įrodantis galimybę gamybos liekanas perduoti naudoti).“;

1.2.8. pakeičiame 12 punktą ir jį išdėstome taip:

„12. Gamybos liekanos **gali turi** būti priskirtos prie šalutinių produktų, jei jos gali būti naudojamos be ~~jokio~~ papildomo apdirbimo (pvz., taisymo, rūšiavimo, pavojingų sudėtinių dalių atskyrimo, kuris gali būti sietinas su atliekų naudojimu ar šalinimu), išskyrus atvejus, kai tai atliekama įprastos gamybinės praktikos būdu.“;

1.2.9. pakeičiame 15 punktą ir jį išdėstome taip:

„15. Gamybos liekanų atitiktis Tvarkos aprašo 4.1.3 ~~punkte~~ **papunktyje** nurodytam kriterijui ~~gali būti įrodyta~~ **įrodoma** šalutinio produkto naudotojo parašu patvirtintu dokumentu, technologinio proceso aprašymu ar kito įmonės dokumento, kuriame nurodomas šalutinio produkto naudojimo faktas (pvz., techninio reglamento, Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo ar kitokio leidimo), išrašu.“;

1.2.10. pakeičiame 18 punktą ir jį išdėstome taip:

„18. Gamybos liekanų atitiktis Tvarkos aprašo 4.1.4 ~~punkte~~ **papunktyje** nurodytam kriterijui ~~gali būti įrodyta~~ **įrodoma** šalutinio produkto naudotojo parašu patvirtintu dokumentu, technologinio proceso aprašymu ar kito įmonės dokumento, kuriame nurodomas medžiagos ar daikto naudojimo teisėtumas (pvz., techninio reglamento, Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo ar kitokio leidimo), išrašu.“;

1.2.11. pakeičiame 19 punktą ir jį išdėstome taip:

„19. Sprendimas dėl gamybos liekanų priskyrimo prie šalutinių produktų ~~turi būti~~ priimamas esant konkrečiam tam tikrų gamybos liekanų kiekiui. Ta pati medžiaga ar daiktas vienu atveju gali atitikti Tvarkos aprašo 4.1 ~~punkte~~ **papunktyje** nurodytus kriterijus ir būti priskirti prie šalutinių produktų, kitu atveju, neatitikus Tvarkos aprašo 4.1 ~~punkte~~ **papunktyje** nurodytų kriterijų, laikomi atliekomis ir jiems turi būti taikomi atliekų tvarkymą reguliuojantys teisės aktai.“;

1.2.12. pakeičiame 21 punktą ir jį išdėstome taip:

„21. Šalutinio produkto darytojas, nusprendęs, kad konkretus jo gamybos liekanų kiekis **gali turi** būti **priskirtas šalutiniams produktams** **prie šalutinių produktų**, privalo turėti gamybos liekanų atitiktį Tvarkos aprašo 4.1 ~~punkte~~ **papunktyje** nurodytiems kriterijams patvirtinančius dokumentus, kurie gamybos vietoje turi būti saugomi ne trumpiau kaip trejus metus nuo gamybos liekanų susidarymo ir pateikiami aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės ir kitiems įgaliotiems pareigūnams, ~~jiems~~ pareikalavus.“;

1.2.13. pakeičiame 22 punktą ir jį išdėstome taip:

„22. Šalutiniai produktai neįtraukiami į šalutinio produkto darytojo vykdomą atliekų **susidarymo** apskaitą, **kuri vykdoma vadovaujantis Atlieku susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis, patvirtintomis 2011 m. gegužės 3 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-367 „Dėl Atlieku susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo.“**“;

1.2.14. pakeičiame 25 punktą ir jį išdėstome taip:

„25. Tvarkos aprašo 1 priede pateikiama sprendimo, ar gamybos liekanos ~~gali~~ **turi** būti priskiriamos prie šalutinių produktų, schema.“

1.2.15. pakeičiame 1 priedo pavadinimą ir jį išdėstome taip:

„SPRENDIMO, AR GAMYBOS LIEKANOS ~~GALI~~ **TURI** BŪTI PRISKIRIAMOS ~~ŠALUTINIAMS PRODUKTAMS PRIE ŠALUTINIŲ PRODUKTŲ, SCHEMA~~“;

1.2.16. pakeičiame 2 priedo 2.1.1 papunktį ir jį išdėstome taip:

„2.1.1. aukštakrosnių šlakas, gaunamas aukštakrosnėse kartu su išlydytu plienu. Plieno gamybos procesas pritaikytas taip, kad užtikrintų, jog šlakui būtų suteiktos reikiamos techninės savybės. Gamybos pradžioje priimtas techninis sprendimas lemia, kokių savybių šlakas susidarys. Be to, iš anksto ~~yra~~ žinoma, kad šlakas bus naudojamas keliais aiškiai apibrėžtais būdais ir jo paklause bus didelė. Aukštakrosnių šlaką galima naudoti tiesiogiai gamybos proceso pabaigoje be apdirbimo. Tačiau šlakas gali būti apdirbamas įprastos gamybos praktikos metu, pvz., smulkinamas norint gauti tinkamo dydžio daleles. Todėl šios gamybos liekanos ~~gali būti turėtų~~ priskiriamos šalutiniams produktams **prie šalutinių produktų**;“;

1.2.17. pakeičiame 2 priedo 2.1.3 papunktį ir jį išdėstome taip:

„2.1.3. plieno gamybos metu valant gamyklos patalpų orą susidaro dulkės, kurios nusėda filtruose. Šiuos filtrus galima valyti ir ~~likusį užsilikusį~~ metalą grąžinti į gamybos ciklą. Toks filtrų valymas laikomas papildomu apdirbimu, todėl dulkės neatitiks Gamybos liekanų priskyrimo prie šalutinių produktų tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 4.1.3 ~~punkte~~ **papunktyje** nurodyto kriterijaus ir turės būti priskiriamos atliekoms;“;

1.2.18. pakeičiame 2 priedo 2.2 papunktį ir jį išdėstome taip:

„2.2. maisto ir gėrimų pramonės šalutiniai produktai – gyvūnų pašarai. Maisto ir gėrimų pramonės šalutiniai produktai gali būti naudojami gyvūnams šerti. Pvz., cukraus gamybos, aliejaus spaudimo, krakmolo gamybos ir salyklo gamybos metu susidaro medžiagos, kurias ūkininkai naudoja gyvūnams šerti arba ~~kurias~~ naudoja gyvūnų pašarų gamintojai. Šios gamybos liekanos gali būti naudojamos gyvūnams šerti be papildomo apdirbimo. Be to, pašarinių žaliavų naudojimas reguliuojamas 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 178/2002, nustatančiu maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiu Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiu su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (~~OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463~~), ir 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 767/2009 dėl pašarų tiekimo rinkai ir naudojimo, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 ir panaikinančiu Direktyvas 79/373/EEB, 80/511/EEB, 82/471/EEB, 83/228/EEB, 93/74/EEB, 93/113/EEB, 96/25/EEB bei Sprendimą 2004/217/EB (~~OL 2009 L 229, p. 1~~). Todėl esant tokių gamybos liekanų paklausai, ši medžiaga nepatenka į atliekų sąvoką ir gali turėtų būti priskiriama prie šalutinių produktų;“;

1.2.19. pakeičiame 2 priedo 2.4 papunktį ir jį išdėstome taip:

„2.4. medienos nuopjovos ir kitos panašios medžiagos. Pjuvenos, medienos skiedros ir neapdorotos medienos nuopjovos susidaro lentpjūvėse arba kitose medžio apdirbimo įmonėse, kartu su pagrindiniu produktu – pjauta mediena, pvz., gaminant baldus ar medinius padėklus. Šie likučiai ~~toliau~~ naudojami kaip žaliavos medienos plokštėms, pvz., drožlių plokštėms arba popieriui gaminti. Jie ~~bus~~ naudojami be papildomo apdirbimo, išskyrus smulkinimą iki ~~reikalingo~~ **reikiamo** dydžio, todėl ~~bus turėtų būti~~ laikomi šalutiniais produktais;“;

1.2.20. pakeičiame 2 priedo 2.5 papunktį ir jį išdėstome taip:

„2.5. fosfogipsas. Fosfogipsas susidaro gaminant chemines trąšas (fosfatą paveikus sieros rūgštimi). Šios gamybos liekanos, be papildomo apdirbimo, gali būti naudojamos keliams tiesti,

grybams auginti. ~~Tačiau~~, **tačiau** dėl fosfogipse esančių priemaišų ir didelių perdirbimo sąnaudų jo pritaikymas ribotas. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 4 punktu, šalutiniu produktu ~~gali~~ **turėtų** būti laikoma ~~tik ta~~ fosfogipso dalis, kuri sunaudojama ~~faktiškai~~ realiai;“;

1.2.21. pakeičiame 2 priedo 2.6.1 papunktį ir jį išdėstome taip:

„2.6.1. gamybos metu susidarancias perteklines medžiagas arba tik išoriškai pažeistas medžiagas, iš esmės panašias į pagrindinį produktą (sugadinti produktai), kurias įmanoma iš karto panaudoti gamybai, galima priskirti prie šalutinių produktų, pvz., kaučiuko ir vulkanizavimo mišiniai, žievės drožlės ir gabalai, plastiko ~~atliekos~~ **likučiai** ir panašios medžiagos;“;

1.2.22. pakeičiame 2 priedo 2.6.2 papunktį ir jį išdėstome taip:

„2.6.2. jeigu gamybos liekanas reikia ~~visiškai~~ perdirbti arba jei jose yra ~~nepageidaujamų~~ priemaišų, kurias reikia pašalinti prieš naudojimą ar apdorojimą, tokios gamybos liekanos ~~turėtų patekti į~~ **atitinka** atliekų sąvoką ir būti laikomos atliekomis.“

2. N u s t a t o m e, kad šis įsakymas įsigalioja 2020 m. liepos 5 d.

Aplinkos ministras

Ekonomikos ir inovacijų
ministras

Parengė
Ieva Stulgytė